

Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

ΟΜΗΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ (1100 - 750 π.Χ.)

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ
ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΜΗΡΙΚΗ
ΕΠΟΧΗ

ΑΡΧΑΪΚΗ
ΕΠΟΧΗ

ΚΛΑΣΙΚΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

1100 – 750
π.Χ.

παρακμή
μυκηναϊκών
κέντρων

μόνιμες
εγκαταστάσεις
ελληνικών
φύλων

μετακινήσεις
ελληνικών φύλων
➔ αναστάτωση

Ονομασίες εποχής

«Ελληνικός μεσαίωνας» ή
«Σκοτεινοί Χρόνοι»

εποχή παρακμής με ελλιπείς πληροφορίες

παλαιότερα

«Ομηρική Εποχή»

εποχή ανασυγκρότησης, οργάνωσης

→ Πηγή πληροφόρησης: **Ομηρικά Έπη**

σήμερα

ΟΜΗΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

τέλη 12^{ου} αι π.Χ.

ΣΚΗΝΙΚΟ

- ❖ παρακμή μυκηναϊκών κέντρων →
- ❖ απουσία κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης
- ❖ αραίωση πληθυσμού
- ❖ μετακινήσεις πληθυσμών
- ❖ κάθοδος ελληνικών φύλων από Βορρά σε Νότο

«Κάθοδος των Δωριέων»

«Κάθοδος των Δωριέων»

«Η επιστροφή των Ηρακλειδών»

μύθος
που
αποτυπώνει
τον
στρατιωτικό
χαρακτήρα
της εισβολής
των Δωριέων
στην
Πελοπόννησο

μεταναστεύσεις και αποικίες των ελληνικών φύλων

Εξήντα χρόνια μετά την άλωση της Τροίας **οι Θεσσαλοί** έδωξαν από την Άρνη τους σημερινούς Βοιωτούς, που ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στην περιοχή η οποία λέγεται σήμερα Βοιωτία και άλλοτε ονομαζόταν Γη του Κάδμου. Μερικοί **Βοιωτοί** ήσαν κιόλας εγκατεστημένοι εκεί και μερικοί από αυτούς πήραν μέρος στην εκστρατεία εναντίον της Τροίας. Ογδόντα χρόνια μετά την άλωση της Τροίας, **οι Δωριείς** με τους **Ηρακλείδες κατάκτησαν την Πελοπόννησο**. Μόνο μετά από πολλά χρόνια η Ελλάδα ησύχασε οριστικά, σταμάτησαν οι μετοικεσίες και έτσι μπόρεσε να ιδρύσει **αποικίες**. Οι Αθηναίοι εγκαταστάθηκαν στις **Ιωνικές πολιτείες** και στα περισσότερα νησιά. Οι Πελοποννήσιοι εγκαταστάθηκαν στην Ιταλία και στη Σικελία και σε μερικά μέρη της υπόλοιπης Ελλάδας. **Όλες αυτές οι αποικίες ιδρύθηκαν μετά τα Τρωικά.**

**ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ
ΤΗΣ
ΚΑΘΟΔΟΥ
ΤΩΝ
ΔΩΡΙΕΩΝ**

δημογραφικό πρόβλημα:
αύξηση πληθυσμού $\neq$ στενότητα χώρου

- ☐ **μετακινήσεις** εντός του ελλαδικού χώρου
- ☐ **μεταναστεύσεις** σε νησιά του Αιγαίου και στα παράλια της Μ. Ασίας

ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ

ΟΜΗΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ

«Αίολīs»

- ➔ Λέσβος, Τένεδος
- ➔ Βόρεια παράλια Μικράς Ασίας

«Ιωνία»

- Κυκλάδες
- Σάμος, Χίος
- Κεντρικά παράλια Μικράς Ασίας

«Πανιώνιον»

**Θρησκευτική ένωση
12 ιωνικών πόλεων**

κέντρο: ναός Ποσειδῶνα
(Μύκαλη)

Δωριείς

- ➔ Μήλος, Θήρα
- ➔ Κρήτη, Κως, Ρόδος
- ➔ Νότια παράλια Μικράς Ασίας

«Δωρική Έξάπολις»

Θρησκευτική ένωση
6 δωρικών πόλεων

κέντρο: ναός Απόλλωνα
(Κνίδος)

ΠΟΛΕΙΣ
ΔΩΡΙΚΗΣ
ΕΞΑΠΟΛΗΣ

ΚΩΣ

Δωριέων Εξάπολις

Κνίδος ή Στάδιον ή Τριόπιον

ΙΑΛΥΣΟΣ

ΛΙΝΔΟΣ

ΚΑΜΕΙΡΟΣ

ΡΟΔΟΣ

ΟΜΗΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ: κλειστή και αγροτική

- ❑ βάση: η **γεωργία** και η **κτηνοτροφία**
 - ❑ στενό πλαίσιο δραστηριοτήτων
 - ➔ στοιχειώδης **εξειδίκευση**
 - ➔ ανύπαρκτη **βιοτεχνία**
 - ➔ ελάχιστο **εμπόριο** (εσωτερικό, ανταλλακτικό)
 - ❑ κυρίαρχος θεσμός: ο **οἶκος**
-

Ο ομηρικός «οἶκος»

Τι είναι ο οἶκος; Η λέξη αποδίδεται πολλές φορές με τον όρο «οικογένεια». Όμως η απόδοση αυτή είναι πολύ στενή και θα μπορούσε να οδηγήσει σε εσφαλμένα συμπεράσματα. Ο οἶκος, ακόμη και από την άποψη του αριθμού των ανθρώπων, **είναι κάτι πολύ περισσότερο από οικογένεια με τη σημερινή σημασία της λέξης** (δηλαδή, την ομάδα που αποτελείται από τους γονείς και τα παιδιά, την «πυρηνική» οικογένεια)...

Ο ομηρικός «οἶκος»

*Αλλά περιλαμβάνει επίσης όλα εκείνα τα άτομα - είτε πρόκειται για ελεύθερους είτε για δούλους - τα οποία εξαρτώνται άμεσα από τον επικεφαλής του οίκου (όλους εκείνους τους υπηρέτες **στους οποίους έχουν ανατεθεί τα πολλά και διάφορα καθήκοντα που απαιτούνται από την οικονομική ζωή του οίκου**)*

ο ομηρικός οἶκος

Με άλλα λόγια, ο οἶκος με την καθαρά «ανθρώπινη» μορφή του **δεν είναι ένας θεσμός που βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στη συγγένεια.**

Ωστόσο η έννοια του οἴκου καλύπτει πολύ περισσότερα από μια απλή ομάδα ανθρώπων. Ο οἶκος περιλαμβάνει και **περιουσιακά στοιχεία** κάθε είδους, τα οποία στην πράξη δεν μπορούν να χωριστούν από την ανθρώπινη ομάδα, αφού εξασφαλίζουν την υλική της ύπαρξη. Επομένως **η γη, τα κτίρια, τα ζώα, τα κάθε είδους αποθέματα, ο εξοπλισμός και ούτω καθεξής αποτελούν όλα μέρος του οἴκου.**

*M.M. Austin, P. Vidal-Naquet, Οικονομία και κοινωνία στην αρχαία Ελλάδα.
μεταφρ. Τ. Κουκουλιός, εκδ. Δαίδαλος, σ. 67.*

θεσμός οικονομικο-κοινωνικο-πολιτικής οργάνωσης
που περιλαμβάνει:

άτομα με δεσμούς **συγγένειας** (οικογένεια)

άτομα μη συγγενικά, εξαρτώμενα από τον **οἶκο**
(ελεύθεροι ή δούλοι)

υλικά περιουσιακά στοιχεία:

γη – κτήρια – ζώα – εξοπλισμός – αποθέματα κ.ά.

ο οἶκος

στόχος: **η αυτάρκεια**

(=παράγω ό,τι έχω ανάγκη, καταναλώνω ό,τι παράγω)

μέσα:

η παραγωγή

ο ανταλλακτικό εμπόριο (περιορισμένο)

η ανταλλαγή δώρων

ο πόλεμος (λαφυραγωγία, δουλεμπόριο)

η πειρατεία (ληστεία, δουλεμπόριο)

ο οἶκος

«μονάδες»
ανταλλακτικής αξίας:

τα βόδια
τα δέρματα ζώων
τα μέταλλα
οι δούλοι

ο οἶκος

Εκείθε οι Αργίτες οι
μακρόμαλλοι **ψώνιζαν**
το κρασί τους,
κι **έδινε** ποιος **χαλκό**,
ποιος **σίδερο**
στραφταλιστό,
ποιος πάλε
με **βόδια** ζωντανά
του τ' **άλλαζε**
ποιος με **βοδιῶ τομάρια**,
ποιος και με **σκλάβους**,
κι έτσι εχαίρουνταν
πλούσιο τραπέζι πάντα.

Ιλιάδα, Η, 472-475,
μετ. Ν. Καζαντζάκη - Γ. Κακριδή.

«μονάδες» ανταλλακτικής αξίας:

τα βόδια
τα δέρματα ζώων
τα μέταλλα
οι δούλοι

ο οἶκος

Ἐτσι σα μίλησαν,
απήδηξαν ἀπὸ τ' ἀμάξια
κάτω, δώσαν τα χέρια
τους κι ορκίστηκαν
πιστὴ φιλιὰ κι ἀγάπη.

Τότε του Γλαύκου
**επαρασάλεψε τα
φρένα** ὁ γιος του
Κρόνου, πὺν τ' ἄρματά
του πήγε κι **ἄλλαξε** με
τοῦ τρανοῦ Διομήδη,
**χρυσὰ με χάλκινα,
εκατόβοδα μ'
εννιάβοδα** μονάχα.

*Ιλιάδα, Ζ, 232-236,
μετ. Ν. Καζαντζάκη - Γ. Κακριδῆ.*

ΟΜΗΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

οἶκος

(μονάδα κοινωνικής συγκρότησης)

οι άριστοι

→ οι **συγγενείς** και ιδιοκτήτες της γης, οι οικονομικά ισχυροί

το πλήθος

→ οι **μη συγγενείς** των αρίστων, αλλά εξαρτώμενοι από τον οίκο

οι δημιουργοί

→ **τεχνίτες** εκτός οίκου, εξαρτώμενοι όμως από αρκετούς οίκους μιας περιοχής

οι δούλοι

→ **περιουσιακό στοιχείο** του οίκου, αποκτώμενοι από πολέμους ή πειρατείες

ΟΜΗΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

φυλετική οργάνωση

ΔΟΜΗ ΦΥΛΕΤΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

φύλο

φυλές

φ(ρ)ατρίες

γένη

ΔΟΜΗ ΦΥΛΕΤΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

από ένα σύγχρονο λεξικό....

φύλο: σύνολο ανθρώπων με κοινά εθνολογικά ή ανθρωπολογικά χαρακτηριστικά· **φυλή, εθνότητα:** *Βαρβαρικά / νομαδικά φύλα.*

φυλή: **έθνος, εθνότητα:** *Τα πεπρωμένα της ελληνικής φυλής.*

φατρία: άτομα που συγκροτούνται σε **ομάδα** με βάση στενότερα **συμφέροντα**, τα οποία προωθούν με κάθε τρόπο (χωρίς ήθος ή και παράνομα) συνήθως σε βάρος ενός ευρύτερου συνόλου· **κλίκα:** *Κομματικές / πολιτικές φατρίες.*

γένος: σύνολο ανθρώπων με κοινή **καταγωγή· γενιά:** *Κατάγεται από μεγάλο γένος.*

ΟΙ ΦΥΛΕΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

(6^{ος} αι π.Χ.)

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

→ με εξουσία στρατιωτική, θρησκευτική, δικαστική

ΒΟΥΛΗ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

→ συμβούλιο ευγενών, αρχηγών των ισχυρών γενών («βασιλέων»)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

→ σύνοδος του πλήθους, κυρίως των στρατιωτών

ΕΥΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΘΟΣ

Άλλη μια περίπτωση που ο λαός καλείται να αντιταχθεί στη γνώμη ενός βασιλιά ή ενός ήρωα συναντούμε στην **Οδύσσεια**. Εκεί ο σοφός Μέντωρ, όταν έρχεται η σειρά του να μιλήσει, καλεί το λαό της Ιθάκης, που έχει συναχθεί στην αγορά, να στραφεί εναντίον των μνηστήρων:

«με το λαό τον αποδέλοιπο θυμώνω, που καθόστε αμίλητοι όλοι και δε στρώνετε στα λόγια αυτούς τους **λίγους** μνηστήρες, **τόσο πλήθος που 'σαστε**, να τους ανακρατήστε!»

(Οδύσσεια, β 239-41).

ΕΥΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΘΟΣ

*Με την έκφραση «τόσο πλήθος πού 'σαστε» διατυπώνεται ουσιαστικά για πρώτη φορά **η αρχή της πλειοψηφίας**, που θα αποτελέσει αργότερα το θεμέλιο λίθο της αθηναϊκής δημοκρατίας του 5ου αιώνα.*

Cl. Mosse, Η αρχαϊκή Ελλάδα, μετ. Στρ. Πασχάλης, εκδ. ΜΙΕΤ, σ. 103.

ΟΜΗΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

**γραφή
θρησκεία
ποίηση
τέχνη**

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

11^{ος} – αρχές 8^{ου} αι π.Χ.

απουσία ελληνικών γραπτών μνημείων

→ εγκατάλειψη γραφής (;)

αρχές 8^{ου} αι π.Χ.

εμφάνιση ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗΣ γραφής

(= κάθε σύμβολο αποδίδει φθόγγο)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ: φοινικικό αλφάβητο

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΦΟΜΟΙΩΣΗΣ:

1) **προσαρμογή** φοινικικών
συμβόλων σε ελληνικούς
φθόγγους

2) **προσθήκη** φωνηέντων

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ → το 1^ο πραγματικό αλφάβητο

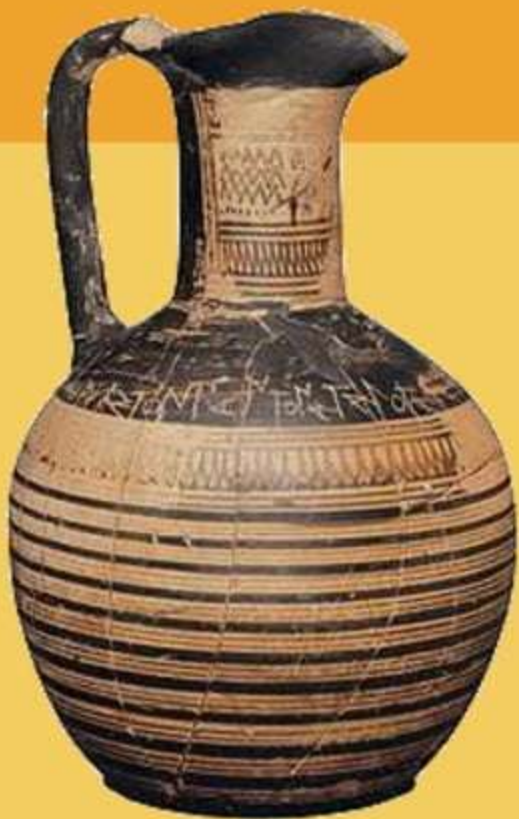
**Αγγείο
της γεωμετρικής εποχής με
το ελληνικό αλφάβητο**

Εθνικό Αρχαιολογικό
Μουσείο.

725π.Χ.

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
Αθηνών.

«Η οينوχόη του Διπύλου».

**Διακρίνονται
γράμματα του
ελληνικού
αλφάβητου:**

**από τις αρχαιότερες
ελληνικές
επιγραφές**

Θρησκεία

- ❑ Δημιουργία πρώτων **πανελλήνιων ιερών**
(Δελφοί, Δωδώνη, Ολυμπία)
- ❑ Παγίωση **Ολυμπιακού Δωδεκάθεου**

Ιερό της Δωδώνης

το αρχαιότερο μαντείο
του ελλαδικού χώρου

ΔΕΛΦΟΙ

«Ο ομφαλός
της Γης»

Ιερό της Ολυμπίας

ποίηση

ΟΜΗΡΟΣ

προφορική σύνθεση ηρωικών επών
(= πολύστιχων αφηγηματικών ποιημάτων
ηρωικού περιεχομένου)

ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ

Ιλιάδα (μέσα 8^{ου} αι π.Χ.)

Οδύσσεια (τέλη 8^{ου} αι π.Χ.)

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΠΩΝ

- προφορικά τραγούδια
- ηρωικού περιεχομένου
- μυκηναϊκής εποχής

ΔΙΑΔΟΣΗ ΕΠΩΝ

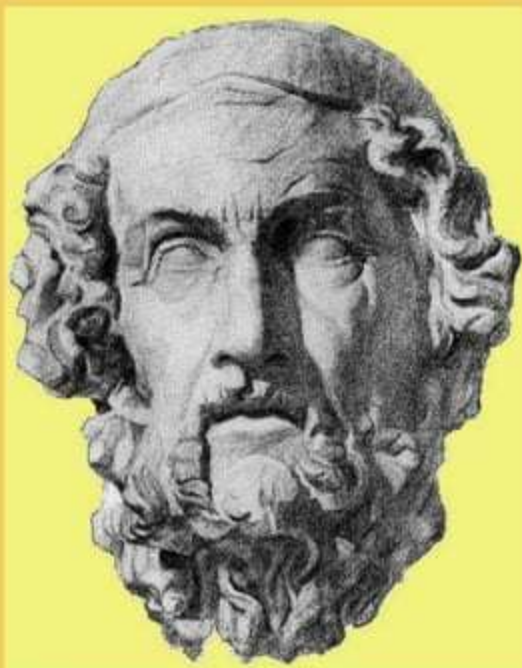
❖ ραψωδοί

- απαγγελία από μνήμης επών και
 - προσθήκη νέων στοιχείων
 - για τη διασκέδαση λαού και ευγενών
-

ΡΑΨΩΔΟΣ

ΟΜΗΡΟΣ

«ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΗ»

→ διακόσμηση αγγείων και έργων μικροτεχνίας

με γεωμετρικά σχήματα

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΚΕΡΑΜΙΚΗ

- ❑ Τα εντυπωσιακότερα **αγγεία** του **γεωμετρικού ρυθμού** κατασκευάστηκαν στην **Αθήνα** το β' μισό του 8ου αιώνα π.Χ.·
- ❑ η **χρήση** τους ήταν **ταφική**, στοιχείο που καθορίζει συχνά και τον διάκοσμο τους.
- ❑ Τα μεγαλύτερα από αυτά χρησιμοποιήθηκαν ως **ταφικά μνημεία (σήματα)**.
- ❑ Έτσι εξηγείται το γεγονός ότι οι **διαστάσεις** τους είναι σε ορισμένες περιπτώσεις πραγματικά **εντυπωσιακές**.
- ❑ Τα σχήματα παραπέμπουν πάντοτε στο κρασί και το συμπόσιο, είναι δηλαδή **αμφορείς** (για τη μεταφορά του κρασιού) ή **κρατήρες** (για την ανάμειξη του κρασιού με νερό).

Αττικός γεωμετρικός
αμφορέας, γνωστός ως

**« ο αμφορέας του
Διπύλου »**

(μέσα 8^{ου} αι π.Χ.)

Εθνικό Αρχαιολογικό
Μουσείο

Ο **διάκοσμος** των
πραγματικά μνημειακών
αυτών αγγείων είναι
γεωμετρικός,
με γραμμικά
κοσμήματα
οργανωμένα σε
επάλληλες ζώνες,
ανάμεσα στις οποίες
μπορεί να
παρεμβάλλονται σειρές
από **ομοιόμορφα ζώα.**

Αλλά το πιο αξιοπρόσεκτο στοιχείο είναι οι συχνά
πολυπρόσωπες αφηγηματικές παραστάσεις,
τοποθετημένες πάντοτε στο σημείο όπου πέφτει πρώτα το μάτι του
θεατή, ανάμεσα στις λαβές.

Τα **θέματα** είναι κυρίως **παρμένα από τα ταφικά έθιμα**,
όπως επιβάλλει η χρήση των αγγείων.

Στον αμφορέα του Δίπυλου εικονίζεται **η πρόθεση**, δηλαδή **η έκθεση του νεκρού στο κοινό που εκδηλώνει το πένθος του.**

Οι ανθρώπινες μορφές αποδίδονται με τον **σχηματικό τρόπο** που χρησιμοποιεί η γεωμετρική τέχνη.

Έτσι ο καλλιτέχνης, συνδυάζοντας τις χαρακτηριστικότερες όψεις, δημιουργεί μια **εικόνα απλή και αναγνωρίσιμη που μπορεί εύκολα να επαναληφθεί,**

Αττικός γεωμετρικός κρατήρας

(=δοχείο ανάμειξης
κρασιού με νερό)

ταφικό «σήμα»

(μέσα 8^{ου} αι π.Χ.)

Εθνικό Αρχαιολογικό
Μουσείο

Απεικονίζεται η **εκφορά** ενός νεκρού άνδρα, δηλαδή η **μεταφορά του στον τόπο ταφής**, με άμαξα που τη σέρνουν δύο άλογα. Η σκηνή πλαισιώνεται από **δύο σειρές ανδρών που ακολουθούν την πομπή θρηνώντας**.

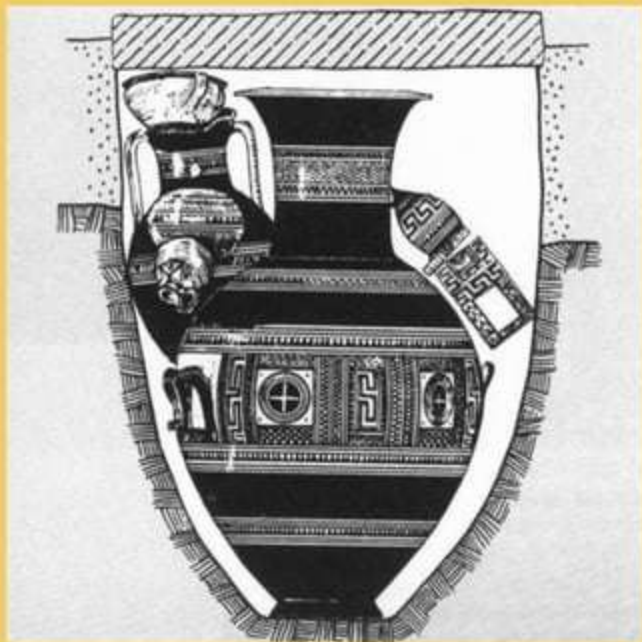
Βλέπουμε ότι τα σώματα των ζώων ενώνονται, ενώ τα κεφάλια και τα σκέλη τους ξεχωρίζουν· με τον τρόπο αυτό δηλώνεται ότι είναι τοποθετημένα παράλληλα, το ένα ακριβώς δίπλα στο άλλο.

Λίγο πιο κάτω υπάρχει μια ζώνη με **πομπή αρμάτων με πολεμιστές**.
Τα σώματα των ανδρών καλύπτονται από τις μεγάλες τους ασπίδες με το
χαρακτηριστικό σχήμα.

Γυναικείος τάφος γεωμετρικής εποχής

Αθήνα, πρόποδες του Αρείου
Πάγου, μέσα του 9ου αι. π.Χ

Μεγάλο αγγείο με
χαρακτηριστικά
γεωμετρικά σχέδια:

μαιάνδρους,
σπείρες,
αγκυλωτό σταυρό.

Αμφορέας της γεωμετρικής
εποχής από τον Κεραμεικό.

850-800 π.Χ.

Εθνικό Αρχαιολογικό
Μουσείο Αθήνας.

Σκύφος

με ομόκεντρους κύκλους και
αβακωτό σχέδιο.

Οινοχόη

της γεωμετρικής
εποχής.

Πυξίδα

της γεωμετρικής εποχής.

750-730 π.Χ.

Εθνικό Αρχαιολογικό
Μουσείο Αθήνας.

Το καπάκι της
είναι τέσσερα
άλογα.

**Κρατήρας
της
γεωμετρικής
εποχής με
μαιάνδρους και
αστέρια.**

**Αμφορέας
του 11^{ου} αι π.Χ.**

**Πυξίδα
του 10ου-9ου αι π.Χ.**

ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑ

Μεγάλοι **χάλκινοι τριποδικοί λέβητες** με **περίτεχνες λαβές** και με τρία πόδια, που τους επέτρεπαν να τοποθετούνται επάνω στη φωτιά αποτελούσαν συνήθη **αφιερώματα** στα μεγάλα, πανελλήνια ιερά από τους γεωμετρικούς έως και τους κλασικούς χρόνους. Στα ομηρικά έπη αναφέρεται η πρακτική της απονομής τριπόδων ως **επάθλων σε αγώνες** προς τιμήν θεών ή νεκρών.

Χάλκινος λεβητοειδής τρίποδας

τέλος του 9ου αι. π.Χ. Ολυμπία, Αρχαιολογικό Μουσείο

**Χάλκινη λαβή
τριποδικού λέβητα
με ιππάριο.**

Πιθανότατα εργαστηρίου του Άργους.
Περί τα μέσα του 8ου αι. π.Χ.

Χάλκινα και πήλινα ειδώλια αλόγων και βοοειδών

8ος αι. π.Χ. Ολυμπία,
Αρχαιολογικό Μουσείο.

ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΙΑ

**Χάλκινο ειδώλιο φοράδας
που θηλάζει το πουλάρι της.**

Εργαστηρίου του Άργους.
Μέσα 8ου αι. π.Χ.

**Χάλκινο ειδώλιο πολεμιστή
από το ιερό του Διός
στην Ολυμπία.**

Εργαστηρίου του Άργους.
Αρχές του 7ου αι. π.Χ.

**αγαλμάτιο Κενταύρου
από τάφο στο
Λευκαντί της Εύβοιας**

**χάλκινο ειδώλιο
φορμιγκτή**

τέλος 8^{ου} αι π.Χ.

Γυναικείο ειδώλιο με κινητά πόδια.

Θήβα.

Αρχές 7ου αι. π.Χ.

Σώμα **κωδωνόσχημο**
με πλαστική δήλωση του
στήθους,
λαιμός ψηλός που απολήγει σε
πτηνόμορφο κεφάλι.

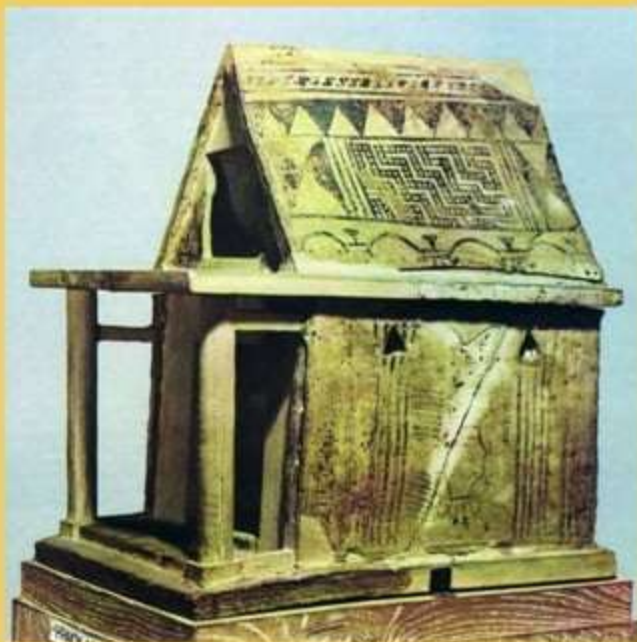
Το ειδώλιο αυτό υπήρξε
η πηγή της έμπνευσης
για τις μασκότ
των Ολυμπιακών Αγώνων
της Αθήνας 2004,
Φοίβο και Αθηνά.

Πήλινο ομοίωμα ναού

από το
Ηραίο του Άργους

β' μισό του 8ου αι. π.Χ.

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο,
Αθήνα.

Κάτοψη του ναού του Απόλλωνα

Δρήρος της Κρήτης

**Αναπαράσταση μέρους του τείχους
και του γεωμετρικού οικισμού
της Αρχαίας Σμύρνης**